

MAGISTER MARIA CZUBIŃSKA (1917—1976)

Minęło 10 lat od zgonu (27 II 1976) Marii Czubińskiej, człowieka bardzo oddanego polskiej botanice.

Urodziła się Maria Czubińska (z domu Czerwiec) 22 VII 1917 r. w Belzie pow. Hrubieszów. Do powszechnej szkoły uczęszczała we Lwowie w latach 1925—29. W 1927 r. zmarła Jej Matka. W latach 1929—36 uczęszczała do Państwowego Gimnazjum humanistycznego im. Królowej Jadwigi we Lwowie.

W 1936 r. Maria Czubińska zapisała się na biologię na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie i podjęła studia pod kierunkiem prof. dr Stanisława Kulczyńskiego. W 1939 r. zmarł Jej Ojciec.

Do wybuchu II wojny światowej ukończyła III lata studiów. W latach 1940—41 próbowała kontynuować studia, które musiała jednak przerwać z przyczyn od Niej niezależnych. W 1942 r. wstąpiła w związek małżeński, a w 1944 r. wyjechała wraz z mężem do Krakowa, gdzie w tym samym roku zmarł Jej Mążonek.

W lecie 1945 r. podjęła Maria Czubińska ponownie studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie gdzie otrzymała temat pracy magisterskiej „Chwasty pól uprawnych okolic Bieżanowa”. Trudne warunki egzystencji zmusiły ją jednak do opuszczenia Krakowa. W grudniu 1946 r. przyjechała do Poznania gdzie otrzymała pracę w Izbie Przemysłowo-Handlowej. Jednocześnie zapisała się na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Poznańskiego. W dalszym ciągu zajmowała się zagadnieniem chwastów pól uprawnych. Pod kierunkiem prof. dr Adama Wodziczki rozpoczęła pracę dyplomową pt. „Chwasty upraw polnych jako wskaźniki gleby”. W czerwcu 1948 r. uzyskała dyplom magistra filozofii w zakresie botaniki. Skrót tej pracy został opublikowany przez Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół nauk (1948).

W Katedrze Systematyki i Geografii Roślin UP podjęła M. Czubińska pracę najpierw jako asystent-wolontariusz, później asystent i st. asystent. Terenem Jej pracy był głównie Ogród Botaniczny należący do Katedry Systematyki i Geografii Roślin.

W 1950 r. podjęła M. Czubińska badania zespołów atlantyckich zagłębień śródwymowych Pomorza Gdańskiego. W tym czasie współpracowała ofiarnie z Komitetem Fizjograficznym Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk gdzie pełniła różne funkcje, zależnie od potrzeby.

W 1954 r. została adiunktem przy Katedrze Systematyki i Geografii Roślin, która należała już wówczas do Wydziału Biologii i Nauki o Ziemi. Współpracowała wówczas z zespołem Katedry w obrębie tematu „Bielawskie Błoto — ginące torfowisko atlantyckie Pomorza” (Ochrona Przyrody, 1954).

W 1955 r. wstąpiła powtórnie w związek małżeński z prof. dr Zygmuntem Czubińskim, wielkiej miary botanikiem, uczniem prof. Józefa Paczoskiego. Z czasem została matką dwojga dzieci.

Od 1961 r. Maria Czubińska pracowała wyłącznie w Ogrodzie Botanicznym początkowo jako asystent techniczny, a od 1967 r. jako st. asystent naukowo-techniczny. Z tego czasu pochodzi praca zespołowa „Obserwacje fenologiczne nad drzewami i krzewami aklimatyzowanymi w Ogrodzie Botanicznym UAM” (P.T.P.N., 28 (3), 1964). W 1967 r. owdowiała ponownie.

W Ogrodzie Botanicznym pełniła M. Czubińska bardzo odpowiedzialną funkcję przy odbudowie i rozbudowie oraz przystosowaniu Ogrodu do potrzeb Uniwersytetu. Zdobyła wszechstronne kwalifikacje szczególnie z zakresu uprawy roślin górskich. Prowadziła samodzielnie alpinarium, posiadające wówczas najbogatszą w kraju kolekcję roślin górskich. Podjęła również wymianę nasion z około 200 ogrodami botanicznymi w kraju i zagranicą. Uczestniczyła ponadto w przygotowaniu „Index Seminum”.

W ramach pracy w Ogrodzie Botanicznym M. Czubińska prowadziła samodzielnie zajęcia dydaktyczne w specjalistycznej pracowni botanicznej. Uczestniczyła także w prowadzeniu praktyk wakacyjnych dla studentów IV r. biologii. Przy wykonywaniu wszelkich zajęć cechowała ją zawsze wielka pracowitość i sumienność.

Za działalność dydaktyczno-organizacyjną otrzymała Srebrny Krzyż Zasługi. W 1975 r. złożony został wniosek o przyznanie Jej Krzyża Kawalerskiego, którego jednak już nie doczekała.

Maria Czubińska nie dbała nigdy o szczyty dla siebie. Własne aspiracje naukowe skupiła na służeniu badaniom naukowym Małżonka. Towarzyszyła mu w wyjazdach w teren, pomagając zbierać materiał. Z tych wyjazdów pochodziły między innymi rośliny z Tatr przywożone dla Ogrodu Botanicznego w Poznaniu, które do dzisiaj rosną w alpinarium.

Z natury bardzo skromna M. Czubińska stawiała zawsze swoje sprawy na ostatnim miejscu. Jej postawa w stosunku do ludzi była nacechowana życzliwością i uczynnością. Mimo bardzo ciężkich przeżyć osobistych, w 4 lata po śmierci małżonka straciła syna, zawsze była gotowa służyć pomocą innym. Dzięki takim cechom M. Czubińska mogła stanowić autorytet moralny. Wynikało to z Jej głębokiej wiary, z której czerpała siłę do zmagania się w trudnych sytuacjach życiowych.

Mimo, że minęło już 10 lat od zgonu, M. Czubińska pozostaje w pamięci licznych przyjaciół jako prawy i dobry człowiek. Wielkie zalety Marii Czubińskiej jako człowieka, otwarte serce dla każdego, wytrzymały „próbę czasu”, który na ogół łatwo i szybko zaciera pamięć o tych co odeszli.

Wanda Truskowska